

Burgemeester & wethouders

Datum 29 september 2023

Onderwerp

Kostendekkendheid dienstverlening-leges

Wij willen

Inzage krijgen in de kostendekkendheid van de leges en rechten begraven en daarvoor een afwegingskader opstellen voor de raad om aan te kunnen toetsen en keuzes te maken.

Wij besluiten

1. In te stemmen met de opdrachtuitwerking bij dit voorstel;
2. De bespreking in 2023 van de grafrechten met de raad uitstellen en meenemen in de opdracht;
3. In de begroting 2024/belastingparagraaf het uitgangspunt 'te streven naar kostendekkende tarieven van rechten' op te nemen;
4. De raad informeren door middel van bij dit voorstel toegevoegde raadsbrief.

Want

1. Op 1 januari 2024 treden de Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Dit heeft gevolgen voor de vergunningplicht, verantwoordelijkheden, (soort) werkzaamheden, taken en bevoegdheden van medewerkers en de legesopbrengsten. Gelet hierop is de begroting ingaande 2023 rekening gehouden met 25% structurele afname van de leges omgevingsvergunning. Uitgangspunt is dat we streven naar kostendekkende dienstverlening. De opdracht voorziet in onderzoek en het opstellen van een afwegingskader;
2. De raad heeft verzocht om het onderwerp grafrechten dit jaar te agenderen in de raad. Gelet op de opdracht is het logisch om hierbij aan te sluiten en dit onderwerp op een later moment te agenderen;
3. Ons uitgangspunt is een kostendekkende dienstverlening. Dit is echter niet vastgelegd in de begroting. Dit moet in het kader van voorschriften en als toetsingskader voor de raad wel gebeuren.
4. Gelet op het effect op de begroting van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de opdracht en het uitstel van de bespreking grafrechten is het goed de raad hierover te informeren.

Maar

In de belastingparagraaf nemen we de kostendekkendheid op van de diverse heffingen. De daarvoor gebruikte cijfers zijn niet actueel meer en de gewenste kostendekking van de diverse heffingen en van de titels uit de legestabel is niet opgenomen. Om bestuurlijk een goede afweging te kunnen maken is een kostentoerekening welke actueel is en voldoet aan juridische en financiële voorschriften vereist. Op basis daarvan kan een afwegingskader worden opgesteld waarin ook de ervaringen van het werken onder de nieuwe wetgeving is verwerkt. Daarmee kan de raad haar controlerende taak uitvoeren. De raad is toegezegd dit jaar de grafrechten als bespreekpunt te agenderen. In het kader van de uit te voeren opdracht is het goed om de kostentoerekening te actualiseren en op basis daarvan het gesprek te hebben.

Achtergrond

Per 1 januari 2024 treden de Ow en Wkb in werking. De verwachting is dat we minder leges ontvangen als gevolg van wijzigingen in verantwoordelijkheden en werkzaamheden en door minder vergunningplicht. Daarnaast ontstaat de mogelijkheid om leges te heffen voor milieuactiviteiten. Aan de andere kant zijn er wijzigingen aan de kostenkant, voor bepaalde functies vervallen werkzaamheden. Voor veel andere functies wijzigt het takenpakket en daarmee de competenties. En er komen nieuwe werkzaamheden bij. Gelet hierop is de begroting ingaande 2023 rekening gehouden met 25% structurele afname van de leges omgevingsvergunning. Bestuurlijk is en blijft het uitgangspunt wel dat de dienstverlening 100% kostendekkend hoort te zijn en te blijven. Dit uitgangspunt hanteren we wel in de praktijk maar is niet als zodanig vastgelegd in de belastingparagraaf.

Het opdoen van ervaring onder het werken onder de OW en Wkb en het genereren van informatie ten behoeve van inzage in de kosten/baten is vereist om inzage te krijgen en een afwegingskader op te maken. Hiertoe wordt vanuit het project Omgevingswet een monitor opgesteld om komende jaren inzicht te krijgen in de kosten en opbrengsten. Met als doel input voor de kaderbrief 2026 e.v. jaren. De werkwijze van kostentoerekening kan worden verwerkt in de monitor vanuit het project Omgevingswet. Waarmee de inhoud, inclusief 1 jaar werken onder de Omgevingswet, input is voor de kadernota 2026. Dit is mede afhankelijk van de oplevering van het omgevingsplan, aangezien hierin het vergunningstelsel wordt herzien en keuzes worden gemaakt.

Gelet hierop is het goed om te kijken naar het juridisch en financieel kader waar we aan moeten voldoen en hoe de huidige methode van kostentoerekening plaatsvindt. Ook de actualiteit van gegevens is daarbij een aandachtspunt. Op basis daarvan krijgen we goed inzicht in de kostendekkendheid op basis van een kostenverdelmethode voor alle gemeentelijke leges en rechten welke voldoet aan de voorschriften. Met het actualiseren van de kostentoerekening krijgen we een goed beeld van de kostendekking per heffing/titels uit de legestabel welke we opnemen in de belastingparagraaf. De raad kan op basis daarvan toetsen of ze voldoen aan haar wens en grens van maximale kostendekkendheid en dit vertalen in de jaarlijks vast te stellen tarieven. Verwachting is dat bij de opmaak van de begroting 2026 inzage in de kostendekkendheid en een afwegingskader beschikbaar zijn.

De financiële gevolgen zijn

Op basis van de uitkomsten van de opdracht en het afwegingskader kan de raad keuzes maken ten aanzien van de gewenste kostendekkendheid en de daarbij horende tarieven.

Alternatieven

Geen opdracht laten uitvoeren. Een actuele en correcte kostendekking van heffingen en opname daarvan in de begroting is dan niet gewaarborgd. Het inzicht in de kosten van het werken onder de nieuwe wetgeving en de daarop te nemen maatregelen zal op een andere manier georganiseerd moeten worden.

Communicatie

De raad informeren met bijgevoegde raadsbrief

Bijlagen

Opdracht kostendekkendheid leges
Raadsbrief kostendekkende dienstverlening